

NAŠ KMEČKI DOM

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1911.

Leto III.

Prijatelj — kradi!

»Kradem naj?« se začudiš. Gotovo je to le burka tiskarskega škrata, kajti poznam bolje sedmo božjo zapoved od njega. In vendar ponavljam: »Gospodar, če hočeš sebi dobro, moraš postati neke vrste tat!« — Toda stvar ni tako nevarna, kot si morda misliš, kajti naperjene so le proti ljudem, ki so že vajeni tatvine, in med temi si tudi ti, dragi gospodar, ki bereš te vrstice. Kradeš že dolgo vrsto let.

Vem, da je zame dobro, da me ne more doseči tvoja pest, kajti slaba bi se mi godila v trenutku, ko te dolžim tatvine. In vendar je tako! Tat si že iz navade in ako ti dajem korajžo, da kradi le še bolj, storim to le z željo, da bi v resnici kral še krepkeje.

Seveda si bil kot tat vedno zelo previden in si pošiljal raje druge na krajo zase. Makari naj i v prihodnje ostane pri tem in veliko denarja si lahko prislužiš, ako to nezločinsko obrt le prav pridno izvršuješ.

Kradi tedaj! Toda kaj, kako in kje? Vse to bi rad urno zvedel od mene in srbijo te že prsti po ukradenem blagu. Vprašati je lahko, a odgovor dosti težji.

Rečem ti lahko: »Kradi dušec ali dušik iz zraka s pomočjo rastlin,« toda ne vem, če sem ti s tem kaj prida pomagal. Zato se moreva že nekoliko prešerneje razgrniti na klopi, da se porazgovoriva bolj jasno in natančno. Zdaj ti pa odgovorjam kar po vrsti. In vprašanje: 1. »Kaj naj kradem?« — »Kradi gnoj!« — 2. »Kje naj ga pa kradem, ko ga vendar čuje vsak sosed kot pozoj s sedmimi glavami svoj zaklad?« Odgovor moj je Pavlihov: »Pač tam, kjer ga najlažje dobiš!« — 3. »Kako pa naj začnem krasti, ko sem še tako malo vajen tega dela?« Znanost ti odgovarja mesto mene: »Prideluj mnogo detelje, grašice, fižola in graha!«

1. Gnoj je naše geslo. Zadovoljno se smehljaš, kajti to reč dobro razumeš, pa ti je tudi ni nikoli dovolj. Kjer je veliko gnoja, tam so tudi bogate žetve doma. Toda ne samo od množine je veliko odvisno, ampak vsaj toliko tudi od dobre gnoja ali od njegove kakovosti. Če krmiš svojo živino obilno in z dobro pičo, potem bo tudi njen gnoj boljši nego od živine zanemarjenega sosedu. Saj si morda že slišal pregovor: Kakršna krma, takov je gnoj! To je tudi popolnoma naravno. Čim boljše krmo pokladaš, toliko več rastlinskih redilnih snovi gre skozi živalsko telo in za toliko boljši je vsled tega tudi gnoj.

»Kateri redilne snovi so pa v gnoju?« bi rad vedel, kajne? — Predvsem štiri, katerim lahko porečemo glavne rastlinske redilne snovi, namreč: dušec, fosforna kislina, kali in apno.

Kadarkoli imamo opraviti z gnojenjem, vedno se suče vse naše prizadevanje okoli teh štirih, deloma tujih reči. Kakor je za človeka slabo, ako mu primanjkuje kruha, soli, mesnine in vode, tako jame hirati rastlina, če zeva zastonj za eno svojih štirih redilnih snovi. Taka rastlina shujša, oslabi. Vso to bolehnost pa čutiš nazadnje le ti, prijatelj, v podobi borne žetve. Zato, moj dragi, krmi svoje rastline prav obilno, pitaj jih, da ti postanejo okrogle in debele in ti napravijo v jeseni veselje s polno kaščo.

Krma za rastline pa je gnoj in v gnoju morajo biti vse one snovi, ki jih potrebuje rastlina, da more postati velika in rejena. Prav mnogo je pri nas še gospodarjev, ki poznajo, vsaj iz pake, edinole hlevski gnoj. Rad pritrdim, da ga ni pod solncem materijala, ki bi mogel nadomestiti hlevski gnoj za zmiraj in popolnoma.

Naj pa bo hlevski gnoj še tako dobra stvar, vendar uče stotere izkušnje, da ž njim samim ne moremo doseči od svoje zemlje največjih dohodkov, ki so

sploh mogoči. To je pa zato, ker hlevski gnoj nikdar ne vrne zemlji vseh redilnih snovi, ki smo jih ji vzeli z žetvijo. Kajti nekaj snovi porabi živina za svoje telo (za meso in za mleko), drugo pa prodamo iz kmetije proč (žito v zrnju, krompir, fižol itd.). Pa tudi v snoveh, ki jih ima gnoj v sebi, ni lepega prijateljskega razmerja in soglasja, ker ni zadosti onih snovi, katere rastlina najbolj potrebuje. Predvsem je v hlevskem gnoju premalo fosforne kisline in ako slabo ravnaš z gnojem, tudi dušeca ni zadosti.

Če hočeš sebi dobro, dodaj, kar manjka, izpopolni hlevski gnoj! Lahko ti je to storiti z umetnimi gnojili.

Istočasna pravilna raba hlevskega gnoja in umetnih gnojil je danes nujna zahteva za vsakega umnega pridelovalca rastlin in za takega hočeš vendar veljati tudi ti.

Zato se moraš pa na vsak način seznaniti z umno ali racionalno porabo umetnih gnojil.

Seveda s tem, da si se seznanil z uporabo gnojil, še njiva ni pognojena. »Rabití umetna gnojila,« porečeš, »je lepo, toda denar, ki ga je treba šteti zanje, je tudi lep.« Morda pa se da dobiti umetno gnojilo še ceneje, kot z nakupom, kar bi bilo še lepše. In kaj je ceneje kot kup? I no, kradež! Zato ti zavriskam znova na uho: Gospodar, kradi rastlinske snovi!

Toda ne hodi k sosedovim, tudi ne v skladišče kmetijskega društva ali zadruge ali celo v zalogo kmetijske družbe v Ljubljano; kajti prišel bi v navzkriž z žandarjem ali policajem. Vzemí raje tam, kjer je vsega v izobilju, v deveti deželi: iz zraka!

2. Seveda marsičesa kar naše rastline krvavo potrebujejo, ni v zraku, tiste snovi pa, ki se nahajajo v zraku, pa mnoge rastline ne morejo uživati; nimajo zob, pripravnih za ta oreh. To je dušec. Znan je marsikom ta dragi dečak, ki stane v čilskem solitru

skoro 2 K za 1 kg. Obenem je pa tudi grozen lahkoživec. Nahaja se sicer v gnoju, toda če ga ne držiš na vso moč za kodre, ti uide v zrak. Pekoči duh, ki ti zlasti pozimi, ko stopiš zjutraj v slabo zračen hlev, šine v nos in privabi solzo v oči, ni nič drugega kot veseli »amonijak«, ki se je zgubil iz gnoja v zrak in v tvoje nosnice. Ta dragoceni dušec se nahaja torej v zraku. Pa vse rastline si ga ne morejo prilastiti iz zraka, ne morejo ga »usvajati«, ker morejo jesti le to, kar najdejo korenine v zemlji.

Če hočeš krasti dušec, moraš imeti posebne rastline, ki so vajene tega dela, posebne lovske pse, ki umejo lov na divjačino »dušec«. Take rastline zaznamuje kmetijski večak kot »zbiralke dušeca ali dušičnice« in prišteva sem zlasti razne vrste detelj, grašic in sploh rastline z metuljastim cvetom, ki imajo stročnate plodove in ki jim zato pravi rastlinoslovec (ali botanik) metuljnice ali stročnice. Vse te rastline so v svojih koreninah, steblovju in listju bogate zakladnice dušeca. Dobivajo ga pa ne iz tal, ampak naravnost iz neizmernega zračnega oceana (morja), kar je njihova čudovita in prekoristna prednost. Zdaj pa pozor!

Čim lepše se te rastline razvijajo, toliko več dušeca lahko zajamejo iz zraka, toliko bolj dušičnato je njihovo listje, steblovje in korenje. Ako pridelujemo take rastline, privablamo brez stroškov dušec v svojo zemljo in ker ostane po košnji ali žetvi še znaten del rastlin (korenine in strnišče) v zemlji, zato je zemlja v resnici zdaj znatno bogatejša na dušecu, nego je bila popreje.

To je kraja, ki te je učim, za katero te vzpodbadam na glas kot prerok v puščavi: pridobivanje dušeca s pomočjo dušičnatih rastlin. Rečem pa: ako se že lotiš te tatvine, bodi tudi popolen tat in ropar! Ni je namreč z lepa bolj kisle figure od mevžastega roparja. Če hočeš biti fabrikant za dušec na svoji zemlji, potem tudi krmi pošteno svoje pomagače in nabirače dušeca. Detelja, grašica, stročnice sploh bogatijo tvojo rodno grudo z dušecem! Kradajo ga naravnost iz zraka. Ta lastnost je zate, prijatelj, prijetna, to pa tembolj, ker je druge rastline nimajo. So sicer lepe in pridne po svoje in zadovoljne z dušecem, ki ga najdejo v zemlji, pa tudi samo s tem. Treba jim je dušičnato hrano pripraviti lepo na krožniku — v prsti — drugače se vam je ne dotaknejo. Zato pravimo tem rastlinam »trošilke dušeca« in prištevamo mednje vse vrste žit, okopavine in trave.

Stoj! Žita so trošilke dušeca! Ze vidim, da se nekako neverno smehljaš, kajti ta storija o dušičnicah in trošilkah se ti zdi bolj za Pavliho. Odkodi naj neki zvedo učenjaki take reči?

Nikari ne poprašuj predolgo, dokazati ti hočem gorenjo trditve, dokazati, da so pogledali kmetijski izvedenci, ki jim pravimo kemiki, celo rastlinam v želodec, da bi videli, kaj jedo.

Povej mi torej: »Po katerem sadežu ti rodi pšenica najlepše?« — »Po detelji.« zveni tvoj odgovor brez obotavljanja. »In zakaj?« te vprašam znova, pa tudi precej odgovarjam:

Ker je pšenica trošilka, ki raste tem bujnejše, čim bogatejšo zalogo dušeca najde v zemlji. Njena prednica — detelja — pa je dušičnica, ki je nabrala iz zraka lep prihranek ter ga zapustila svojemu dediču — pšenici.

Živela taka tatvina! zavriskaš gotovo soglasno z menoj.

Pa še tega-le nikar ne pozabi! Stročnicam silno ustrežeš in pomagaš do lepega razvoja, ako jim pripraviš dovolj kalija in fosforne kisline. Krasnata bodo tvoja deteljišča in travniki, ako jih pognojiš s superfosfatom in Tomaževo žlindro, ki sta fosfo ni gnojili in pa s kalijevo soljo ali s kajnitom, ki sta bogata na kaliju. Z veliko vnemo bodo srebrale tako negovane rastline dušec iz zraka, bodo pretečna krma za tvojo živino, pa tudi po svoji smrti bodo rodovile zemljo s svojimi dušičnatimi koreninami.

Tako sem ti pokazal studenec za pridobivanje dušeca, vir, ki nikdar ne usahne. Pot je lahka in poceni in ti prihrani marsikak desetak za čilski soliter ali žveplenokisli amonijak.

Zato kradi, kradi! Naj ti ne bo žal tistih kronic za kajnit in Tomaževo žlindro. Saj zamenjaš ti ceni gnojili za mnogo dražji dušec, ako se pečaš z našo tatinsko obrtjo prav v velikem. Čim bolj dušičnata je tvoja krma, toliko redilnejša je za živino, toliko več mleka in mesa dobiš od nje. Boljša krma pa dela tudi boljši gnoj ter boljše pridelke!

Glej, kaj lahko napravi tatvina! — Več krme — več živine — več gnoja — več pridelkov — več denarja!

Tomaževo žlindra in superfosfat na eni, kajnit in kalijeva sol na drugi — to je prava hrana za dušičnate tatove. Kupi le te piče z mirnim srcem, ker se spleča, če pa nimaš potrebnega pod palcem, pojdi v posojilnico. Zavoljo obresti in vračevanja ali amortizacije te ni treba skrbeti. Vse to si ukradeš iz zraka!

Švica nam zgled in svarilo.

(Konec.)

Jasen nam pa postane ta primanjkljaj, če pogledamo, kaj se je uvozilo leta 1910. in leta 1907.

Švicarji so kupili	l. 1907.	l. 1907.
vlni žita . . . za	193,038,533 F	190,741,065 F
krompirja in sadja „	37,904,215 „	26,624,910 „
pijače (vina, piva in žganja) . . .	68,040,856 „	37,546,839 „
mesa, jajec, masla in perutnine . . .	79,346,790 „	73,001,884 „
živil živali (gove, veda za klanje in ovce) . . .	81,759,358 „	55,862,810 „
živalski izdelki (čreva, perje in drugo) . . .	5,663,705 „	4,569,628 „
semena in krmila „	37,325,991 „	28,465,096 „
Skupaj . . .	497,079,398 F	416,752,232 F

Če pogledamo te številke natančneje, se nam kaže Švica v novi luči. Žita pridelujejo doma zelo malo, krompirja morajo vse potrebe. Še krompirja morajo več kakor 500.000 stotov kupiti. Za mlečne izdelke dobijo z živino vred 144 milijonov, toda za živino, maslo in mast morajo dati 161 milijonov, le za žito 193 milijonov. Kaj pa, če vojska nastane med sosedi, ki bodo gotovo svoje meje Švici zaprli.

Ječmena za pivo so upeljali 475.000 stotov za 15 milijonov, hmelja 5823 stotov za 2 milijona. Čudno je pa, da so dali toliko za pijače. Res se je vino lani zelo podražilo, toda da so v treh letih kupili za 31 milijonov več pijače, je pa vsekako čudno. Večina vina je prišla iz Laške, namreč 828.000 hl, iz Španske 422.000 hl, iz Francoske 217.000 hl.

Samih jaje so porabili za 163 milijona, perutnine za 11 milijonov.

Od goveje živine je prišla večina iz Francoske. Iz Avstrije je prišlo tja 6222 volov. Kupili so tudi 110.000 prašičev za 142 milijona kron. Iz Avstrije jih je prišlo tja 17.700. Natančni računi so pokazali, da je lani pojedel povprečno vsak Švicar za 21-20 franka ali po našem za 30 K tujega mesa. In Švica je skoro izključno živinorejska dežela.

V Švico pride vsako leto na tisoče in tisoče tujcev, ki res pustijo v deželi mnogo denarja. Če računamo, da pustijo vsi tujci na leto 70 milijonov, kar je zelo veliko, nam še vedno ostane v gospodarstvu primanjkljaja več sto milijonov.

Kako se da to pojasniti pri deželi, ki je gospodarsko tako razvita?

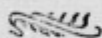
V deželo so prišli tujci, ki so imeli obilo denarja. Domačini so jih sprejeli z odprtimi rokami, ker so upali od njih zatega dežja, ki je res prišel. Ko so pa videli potratno, pohotno in brezbržno življenje tujih bogatinov, ki so si vse privoščili, so se tudi sami navadili življenja po svojih strasteh. Kakor kažejo številke, žive Švicarji čez svoje razmere, si postrežejo, kolikor morejo. Nazadnje bo vendar začelo primanjkovati. Zdaj cvete tam le še sadjarstvo in mlekarkstvo. Če se razvijejo naše dežele in Laška, bo kmalu Švica težko prodala svoj sir. Že letos, ko bo vse dražje, bodo gotovo še težje izhajali, če tudi sir drago prodajo. Naj se ustavi trgovina in nastane kriza v obrti, pa je Švica skoro uničena. Država, ki nima skoro vsega doma, mora imeti tako moč, da se nobenega ne boji, kakor sedaj Angleška.

V resnici so tujci prinesli Švici malo pravega in stalnega dobička. Nekki visoki gospod, ki Švico dobro pozna, mi je rekel: »Švica bi bila že dobra, ko bi bili tam boljši ljudje.« — Tudi v verskem in nravnem oziru je precej slabo. Glavna krivda v tem zadene tujce, ki se po večini za Boga in božje zapovedi nič ne zmenijo. Nekdaj so bili Švicarji globoko verni ljudje. Tudi sedaj se dobi še prav mnogo odločno verskih mož, toda splošna vernost ljudstva zelo peša.

Mi se lahko iz teh razmer mnogo naučimo. Ako bi nas povzdiga gospodarstva navadila obenem na večje zapravljanje, nam bo šlo slabše, kakor sedaj. Noben navaden kmet ne dobi iz svojega posesiva toliko, da ne bi prav lahko zapravljal, ko bi hotel. Če povzdignemo gospodarstvo, moramo povzdigniti tudi svoj značaj in svojo možatost, ki si zna o pravem času tudi kaj odreči in potrpeti. Brez plemenitega srca je ves zunanji napredek, in najsi bo še večji kakor je v Švici, le zunanja lupina. Ne blagoslov, ampak pravo prokletstvo pride na take družine in tak narod, ki se briga le za zunanjo omiko ter hoče imeti nebesa na svetu.

Nazadnje vidimo v Švici, da ni dobro le ene panoge gospodarstva podpirati in druge zanemarjati. Vse vrste so veje istega debla. Če se mnogo vej posuši, tudi deblu trpi. Za nekaj časa se zdi, da smo dobro napravili, ko smo to in ono gospodarstvo svojih očetov opustili. Nazadnje se pa pokaže, da je bila vsa sreča le navidezna.

Mi pa hočemo imeti pravi napredek povsod in zato moramo res delati po svojih močeh pri gospodarstvu in še bolj pri vzgoji svojih otrok.

Vrednost krmil

Naši gospodarji rabijo vedno bolj pogosto močna krmila za rejo in pitanje živine. Če se pozimi krmi slama goveji živini, se mora pridejati krmi nekaj močnih krmil, bodisi otrobov, lanenih, orehovih, sezamovih, soje ali drugih tropin. Letos primanjkuje na mnogih krajih krompirja. Da se bodo prašiči kljub tej nesreči mogli izpitati in ohraniti breje svinje pri moči, bo treba prav izdatno rabiti močna krmila. Kmet, ki daje živini krmila, mora vedeti, katera so boljša za njegovo živino in katera so pri isti ceni več vredna. Krmila so za hrano, vrednost hrane se pa ravna po vrednosti prebavljivih

beljakovin in po vrednosti vseh redilnih snovi, katere imenujemo s celotnim imenom: škrobova vrednost. Profesor Neubauer v Bonu je letos vsa krmila prav natančno preiskal in povedal po sledeči tabeli prav natančno vrednost krmil. Če pogledaš to tabelo, imaš v prvi koloni množino prebavnih beljakovin, v drugi pravo škrobovo vrednost ali po domače povedano, koliko odstotkov se od vsega krmila porabi za hrano. V tretjem razdelku je v številkah navedeno, koliko krmila je treba za 100 kg redilnih snovi. V četrti koloni je povedana sedanja tržna cena v nemški marki, ki velja po našem denarju 1 K 18 h. V peti je povedana prava cena, kakor bi smela in morala biti po krmilni vrednosti, če se vzame vrednost krmilne jednote in sedanji draginji 24 mark 13 fenigov, ko je bila še meseca julija le 19 mark 19 fenigov. Toliko je cena poskočila. Ko so tovarne videle, v kakšni zadregi bo letos kmet s krmo, so šle naglo s ceno na kviško. Že lani so na to špekulirali. Nakupili so slabe moke, ki se navadno za krmo porabi, na tisoče vagonov. Mislili so, da bodo spomladi kmete odrli. Letošnjo spomlad je pa vse lepo pokazalo, da ti špekulanti niso mogli moke prodati. Mnogi so svoje zaloge uničili, ker blago ni šlo izpod rok in se je začelo kvariti. Kakor kaže, se hočejo letos odškodovati. Šesta kolona kaže, koliko znaša vrednost krmila, če vzameš vrednost srednjega krmila 100. Kolikor je pod 100, toliko cenejše je, kolikor je nad 100, toliko je pred ago. Iz tega vidite, da je izmed vseh krmil, ki se pri nas rabijo, najcenejša riževa moka (77). Rapsove tropine menda nikjer ne prodajajo. Pocenji je tudi soja (98), orehove tropine (96), sezamove (86), tropine palmovega zrna. Ječmen je 98, turšica 86, bombaževe tropine imajo ravno 100. Predrage so lanene tropine (113). Pri nas moramo upoštevati, da je cena še veliko višja. Torej se ne izplača tropine kupovati. Sedma kolona pa kaže vrsto vrednosti. Čim nižjo številko ima, bolj se izplača to kupiti.

Najdražji so torej otrobi. Upoštevati moramo, da so vsa tuja krmila kolikor toliko zmešana z različnimi drugimi snovmi; deloma že sama po sebi, še bolj pa vsled goljufij tovarn. Vse nam kliče v spomin, da bomo morali najprej doma pridelovati veliko ječmena in turšice, ki sta še vedno najboljši krmili. Če bo treba kaj kupiti, bo še vedno boljše kupiti ječmen ali turšico, kakor razna druga krmila. Pred vsem je pa vredna priporočila čisto pozabljena riževa moka, ki je izmed vseh pri nas znanih krmil najcenejša. Ko bomo rabili krmila, se ne smemo čuditi, ako ni precej očitvidnega sadu. Žival se mora na krmo šele navaditi, potem bodo samoosebi izginili oni nespametni ugovori, da se po ovsu mleko posuši, da sezamove tropine le zmanjšajo množino mleka.

Sicer res ni vsaka krma vsaki živali prikladna. Pri ljudeh je pač ravno isto. Nekateri ne morejo zelja, drugi repe, tretji fižola, nekateri žgancev ali kake druge jedi. Kar viti se začne, če eno zoprno jed le pokusi. Pri živalih je gotovo ravno tako. Če ima tudi krmilo veliko beljakovin in škrobovih vrednosti, ne bode dosti pomagalo, ako žival krme ne mara. Slanik ima prav veliko hranilno vrednost, pa ima vendar večina ljudi rajši trikrat na dan repo in krompir, kakor dvakrat slanike. Ako živali krma ne gre, se ne da prisiliti. Sam sem skusil to pri želodu, ki ima veliko redilnih snovi v sebi, pa ga prašiči vendar niso marali.

Pogosto so pa te težave le v začetku poizkusov. Ko se žival navadi na krmo, gre prav dobro.

Da imajo krmila boljši učinek, jih je dobro zmešati in vzeti 2 vrsti skupaj. Saj morate tudi na mizi zadnjega hišarja biti opoldne dve jedi, kakor tudi zvečer, če je tudi večerja le v krompirju in soku.

Napravili so učenjaki take zmesi, ki imajo povprečno 30 kg beljakovin in 100 kg škrobovih vrednosti v sebi, teža je pa seveda različna, kakor tudi cena, dasiravno je krmilna vrednost popolnoma ista. V sledečem imate povedano, koliko je treba takih zmesi vzeti, ki imajo vse popolno isto vrednost, cena je pa zelo različna.

1. 58.9 kg soje in 48.1 kg riževe moke, kar je stalo julija 16 M 40 pf.

2. 55.3 kg orehovih tropin in 83.6 kg riževe moke, kar je stalo julija 17 M 51 pf.

3. 64 kg bombaževe moke in 78.7 kg riževe moke, kar je stalo julija 17 M 65 pf.

4. 53.6 kg soje in 90.4 kg ječmena, kar je stalo julija 20 M 45 pf.

5. 101.5 kg lanenih tropin in 39.7 kg riževe moke, kar je stalo julija 20 M 78 pf.

6. 50.5 kg orehovih tropin in 89.7 kg ječmena, kar je stalo julija 21 M 43 pf.

7. 27 kg soje in 189 kg otrobov, kar je stalo julija 23 M 54 pf.

8. 65 kg lanenih tropin in 125.3 kg otrobov, kar je stalo julija 23 M 95 pf.

Ime	Krmila imajo prebavljivih beljakovin	Krmila imajo škrobove vrednosti v odstotkih	Za 100 kg krmilne vrednosti je treba kg krmila	Sedanja tržna cena v markah, marka je K 18 h	Prava vrednost krmila po redilnih snoveh	Tržna vrednost, če se vzame dobljena vrednost 100	Vrsta vrednosti
1. Soja tropine . . .	42.4	72.1	138.7	16.65	17.05	98	8
2. Orehove tropine .	45.2	77.5	129	17.60	18.33	96	7
3. Bombaževe tropine	39.5	72.3	138	17.10	17.13	100	10
4. Sezamove tropine .	34.2	71	140.8	14.50	16.86	86	4
5. Lanene tropine . .	27.2	71.8	139.3	19.30	17.11	113	11
6. Rapsve tropine . .	23	61.1	163.7	11.10	14.56	76	1
7. Treberji	14.1	50.3	198.8	14.20	12.02	118	12
8. Otrobi	9.8	42.6	234.7	13.40	10.20	131	14
9. Kokosove tropine .	16.3	76.5	130.7	16.40	18.33	89	6
10. Palmove tropine .	13.1	70.2	142.5	14.10	16.83	84	3
11. Ječmen	8	67.9	147.3	16. —	16.32	98	9
12. Riževa moka . . .	6	68.4	146.2	12.70	16.46	77	2
13. Turšica	6.6	81.5	122.7	16.90	19.61	86	5
14. Suhí krompir . . .	3.6	51.9	192.7	15.20	12.49	122	13

9. 255 kg orehovih tropin in 188.4 kg otrobov, kar je stalo julija 24 M 4 pf.

Pri popolno isti krmilni vrednosti na beljakovinah in škrobu je vendar prva zmes 7 M 60 pf. cenejša. Prve so najcenejše. Čimbolj gre proti koncu, dražje je. Najbolj se je bati lanenih tropin in otrobov, ki se kmetu tako nikoli ne izplačajo.

Marsikdo bi pa rad vedel, kolika je pa vrednost žita, pese ali krompirja, če se upošteva le krmilna vrednost.

Če upoštevamo vrednost po koloni

peti, potem bi plačali za živalsko krmo za vsakih 100 kg sledeče cene:

Pšenica 17.13 M, dobro seno 7.45 M, rž 17.13 M, dobra slama 4.35 M, oves 14.35 M, krompir 4.58 M, ječmen 17.32 M, pesa (srednja) 1.52 M, dobra domača detelja 7.65 M, pesa (velika) 1.21 M, suha lucerna 5.35 M, pesa (majhna) 1.79 mark.

Izbirajte si torej za krmo živali one snovi, ki so cenejše in imajo vendar veliko krmilne vrednosti.

Avstrijska živinoreja po zadnjem štetju.

Vsak gospodar mora vedeti, če mu gre gospodarstvo naprej ali nazaj. Suhe številke po najbolj jasno kažejo njegovo pravo stanje. Učiti se moremo iz svojega gospodarstva, še veliko bolj pa iz tujega napredka.

Priobčujemo torej podatke iz zadnjega štetja avstrijske živine, da spoznajo naši kmetje gospodarske razmere tudi po družih deželah in sami po tem zgledu izboljšajo svojo živino.

Živine je bilo:

Vrsta živine	1900	1910	+ več, - manj	v odstotkih
Konji	1,716.488	1,801.090	+ 84.602	+ 4.93
Goved	9,511.70	9,159.808	- 351.892	- 3.74
Mule in osli	66.647	73.041	+ 6.394	+ 9.59
Koze	1,019.664	1,253.650	+ 233.986	+ 22.95
Ovce	2,621.026	2,428.586	- 192.440	- 7.36
Prešiči	4,682.654	6,431.966	+ 1,749.312	+ 37.42
Panji čebel	996.193	1,232.380	+ 236.187	+ 23.72
Perutnina	26,671.592	35,743.075	+ 9,071.483	+ 34.01

Če pogledamo nazaj, je bilo živine:

	1869	1880	1890	1900	1910
Goved	7,425.212	8,584.077	8,643.936	9,511.170	9,159.808
Prešičev	2,551.473	2,721.541	3,549.700	4,682.654	6,431.966
Ovac	5,026.398	3,841.340	3,186.787	2,621.026	2,428.586

Iz tega vidimo jasno, za koliko se je povzdignila živina v 40 letih.

Na posamezne avstrijske dežele se živina razdeli tako-le:

Dežela	Število prebival.		Goveda		Prašiči		Ovce	
	1900	1910	1900	1910	1900	1910	1900	1910
Dol. Avstrija	3,100.493	3,530.698	606.938	609.414	530.231	710.276	61.490	44.612
Gornja Avstrija	810.246	852.667	588.569	552.877	281.507	355.207	47.674	32.204
Solnograška	192.763	214.997	141.549	128.618	15.342	22.583	45.063	35.991
Štajerska	1,356.494	1,441.604	718.841	683.443	678.910	836.520	123.245	86.708
Koroška	367.324	394.735	256.220	222.383	170.043	185.595	118.563	71.316
Kranjska	508.150	525.083	253.839	226.977	107.836	177.300	38.629	24.195
Trst z okolico	178.599	229.475	4.860	3.129	1.724	3.244	62	279
Goriška z Gradiško	232.897	261.721	75.759	74.987	35.859	57.757	25.367	15.090
Istra	345.050	403.261	59.073	60.490	32.464	50.653	227.325	203.550
Primorje skupaj	756.546	894.457	139.692	138.606	70.047	111.634	252.754	218.919
Tirolsko	852.712	946.498	423.405	412.667	70.558	99.550	176.594	150.903
Predarlško	129.237	145.794	62.635	58.592	12.194	17.131	7.909	4.686
Tirolsko s Predarl.	981.949	1,092.292	486.040	471.259	82.752	116.681	184.503	155.589
Češko	6,318.697	6,774.309	2,258.338	2,290.537	688.822	1,012.752	228.307	152.998
Moravsko	2,437.706	2,620.914	789.552	801.367	455.318	633.538	37.683	24.117
Šlezija	680.422	756.590	203.788	196.626	197.420	144.209	9.640	5.748
Galicija	7,315.939	8,022.126	2,718.166	2,505.079	1,254.334	1,835.464	437.697	358.953
Bukovina	730.195	801.364	241.422	227.900	183.344	219.298	147.739	189.489
Dalmacija	593.784	646.092	108.216	194.716	56.748	70.849	888.039	1,027.747
Skupaj	26,150.708	28,567.898	9,511.170	9,159.808	4,682.654	6,431.966	2,621.026	2,428.586

Govedoreja je torej napredovala le na Češkem, Moravskem, Niž. Avstrijskem in Istri. Prve tri dežele imajo ugodno stanje govedoreje zaradi dobrega gnojenja, ki je ravno v teh deželah najbolj razširjeno. Poglejmo še posamezne vrste živine. (Glej tabelo „Goveda“

Naslednja tabela nam kaže, koliko je bilo leta 1900 in 1910 mlade živine, pod eno leto stare:

Dežele in upravna ozemlja	1900	1910	Več (+), ozir. manj (-) 1900—1910	
				%
Dol. Avstrija	76.302	77.090	+ 788	+ 1.0
Gornja Avstrija	103.349	94.424	- 8.925	- 8.6
Solnograška	27.790	23.036	- 4.754	- 17.1
Štajerska	140.004	136.924	- 3.080	- 2.2
Koroška	47.986	31.562	- 16.424	- 34.2
Kranjska	44.203	43.502	- 701	- 1.6
Trst z okolico	269	253	- 16	- 5.9
Goriška z Gradiš.	13.672	14.214	+ 542	+ 3.9
Istra	7.609	8.820	+ 1.211	+ 15.8
Primorje	21.550	23.287	+ 1.737	+ 8.0
Tirolsko	75.242	76.722	+ 1.480	+ 1.9
Predarlško	10.899	10.615	- 284	- 2.6
Tirolsk. s Predarl.	86.141	87.337	+ 1.196	+ 1.4
Češko	455.064	463.768	+ 8.704	+ 1.9
Moravsko	157.637	161.659	+ 4.022	+ 2.6
Šlezija	37.983	37.133	- 850	- 2.2
Galicija	527.027	479.487	- 47.540	- 9.0
Bukovina	60.634	55.354	- 5.280	- 8.7
Dalmacija	13.977	11.320	- 2.657	- 19.0

Iz te tabele spoznamo, da smo bili reš po suši grozno udarjeni. Število mlade živine je prav neznatno padlo. V sili so morali kmetje le odraslo živino odprodati. Kaže se, da bomo kmalu prišli na prejšnje število.

Prašiči:

(Glej tabelo: Število prašičev v avstrijskih deželah.)

Izmed vseh dežel so se torej prašiči najbolj pomnožili na Kranjskem za 64.4 odstotkov, ker Trsta in okolice tako ne moremo upoštevati. Pravi vzrok velikega števila prašičev pri zadnjem štetju pa ni le v napredovanju prašičereje, temveč v vremenskih razmerah lanskega decembra. Bilo je zelo toplo in deževno, da niso mogli prašičev klati, niti odprodati. Debeli prašiči se prodajajo navadno zaklani, takrat jih pa klati niso mogli. Gledati bo treba, da ne bomo v prihodnjem štetju preveč nazadovali.

Ovce:

Ovčjereja gre stalno nazaj. V primeri z govedo ali prašiči da ovca premalo vžitka.

Nad vse važna je pa naslednja tabela, ki nam kaže, koliko pride na kvadratni kilometer rodovitne zemlje (bodisi njiv, travnikov ali gozdov) živine v posameznih deželah. Tu se nam kaže, če je živine dosti ali je še vedno primanjkuje. Razvidno je, koliko več živine imajo prav na istem prostoru kmetijsko razvite dežele.

(Glej tabelo: »Gostost živine«

Goveda.

Dežele	1880	1890	Več (+), ozir. manj (-) 1880-1890		1900	Več (+), ozir. manj (-) 1890-1900		1910	Več (+) ozir. manj (-) 1900-1910	
				%			%			%
Dol. Avstrija . . .	564.167	554.153	- 10.014	- 1.78	606.938	+ 52.785	+ 9.5	600.414	+ 2.476	+ 0.4
Gor. Avstrija . . .	555 155	553.074	- 2.081	- 0.37	588.569	+ 35.495	+ 6.4	552.877	- 35.6.2	- 6.1
Solnograška . . .	149.581	143.484	- 6.097	- 4.08	141.540	- 1.935	- 1.4	128.618	- 12.931	- 9.1
Štajerska	663.173	700.012	+ 36.839	+ 5.55	718.841	+ 18.829	+ 2.7	683.443	- 35.398	- 4.9
Koroška	258.255	247.557	- 10.698	- 4.14	256.220	- 8.663	- 3.5	222.383	- 33.837	- 13.2
Kranjska	225.144	227.613	+ 2.469	+ 1.10	253.839	+ 26.226	+ 11.5	226.977	- 26.862	- 10.6
Trst in okolica . . .	4.655	4.717	+ 62	+ 1.35	4.860	+ 143	+ 3.0	3.129	- 1.731	- 35.6
Goriška in Gradiška .	66.448	66.039	- 409	- 0.62	75.759	+ 9.720	+ 14.7	74.987	- 772	- 1.0
Istra	53.652	51.645	- 2.007	- 3.74	59.073	+ 7.428	+ 14.3	60.490	+ 1.417	+ 2.4
Primorsko	124.755	122.401	- 2.354	- 1.9	139.632	+ 17.231	+ 14.1	138.606	- 1.026	- 0.8
Tirolsko	420.169	402.989	- 17.180	- 4.09	423.405	+ 20.416	+ 5.1	412.667	- 10.738	- 2.5
Predarlško	61.115	58.231	- 2.884	- 4.72	62.635	+ 4.404	+ 7.5	58.592	- 4.043	- 6.5
Tirolsko in Predarlško	481.284	461.220	- 20.064	- 4.2	486.040	+ 24.820	+ 5.4	471.259	- 14.781	- 3.0
Češko	2.092.388	2.022.305	- 70.083	- 3.35	2.258.338	+ 236.033	+ 11.7	2.290.537	+ 32.199	+ 1.4
Moravsko	677.867	645.199	- 32.668	- 4.81	789.552	+ 144.353	+ 22.4	801.367	+ 11.815	+ 1.5
Šlesko	191.390	184.287	- 7.103	- 3.71	203.788	+ 19.501	+ 10.6	196.020	- 7.762	- 3.5
Galicija	2.242.861	2.448.006	+ 205.145	+ 9.15	2.718.166	+ 270.160	+ 11.0	2.505.079	- 213.087	- 7.8
Bukovina	268.289	242.400	- 25.889	- 9.68	241.422	- 978	- 0.4	227.906	- 13.516	- 5.6
Dalmacija	89.728	92.225	+ 2.497	+ 2.78	108.216	+ 15.991	+ 17.3	104.716	- 3.500	- 3.2
Skupaj	8.584.077	8.643.936	+ 59.859	+ 0.70	9.511.170	+ 867.234	+ 10.0	9.159.808	- 351.362	- 3.7

V Galiciji je padlo število živine za 213.087 glav. Z ozirom na število je pa padlo najhujše na Koroškem za 13.2%, in na Kranjskem za 10.6%. Tu se kažejo oni žalostni nasledki suše leta 1908 in 1909.

Število prašičev v avstrijskih deželah.

Dežele	1880	1890	1900	Več (+), ozir. manj (-) 1890-1900		1910	Več (+) ozir. manj (-) 1900-1910	
				sploh			sploh	
					%			%
Dol. Avstrija	293.732	412.703	530.231	+ 117.528	+ 28.4	710.276	+ 180.045	+ 34.0
Gor. Avstrija	197.414	247.902	281.507	+ 33.605	+ 13.5	355.207	+ 73.700	+ 26.2
Solnograška	10.913	13.638	15.342	+ 1.704	+ 12.4	22.583	+ 7.241	+ 47.2
Štajerska	532.721	637. 07	678.910	+ 41.303	+ 6.4	836.520	+ 157.610	+ 23.2
Koroška	105.010	138.480	170.043	+ 31.563	+ 22.8	185.595	+ 15.552	+ 9.1
Kranjska	73.130	94.985	107.836	+ 12.851	+ 13.5	177.300	+ 69.464	+ 64.4
Trst z okolico	512	997	1.724	+ 727	+ 72.9	3.244	+ 1.520	+ 88.2
Goriška z Gradiško . .	19.508	29.296	35.359	+ 9.653	+ 32.7	57.757	+ 21.898	+ 61.1
Istra	27.467	29.486	32.464	+ 2.978	+ 10.1	50.693	+ 18.229	+ 56.2
Primorska	47.487	57.289	70.047	+ 12.758	+ 22.3	111.694	+ 41.647	+ 59.5
Tirolska	45.961	63.597	70.558	+ 6.961	+ 10.9	99.750	+ 28.992	+ 41.1
Predarlška	9.684	11.556	12.194	+ 638	+ 5.5	17.131	+ 4.937	+ 40.5
Tirolska z Predarlško .	55.645	75.153	82.752	+ 7.599	+ 10.1	116.681	+ 33.929	+ 41.0
Češka	322.005	514.367	688.822	+ 174.455	+ 33.9	1.012.752	+ 323.930	+ 47.0
Moravska	205.976	322.39	455.318	+ 133.079	+ 41.3	633.538	+ 178.220	+ 39.1
Šlezija	46.740	78.333	107.4 0	+ 29.087	+ 37.1	144.209	+ 36.780	+ 34.2
Galicija	674.02	784.500	1.254.334	+ 469.834	+ 59.9	1.835.464	+ 581.139	+ 46.3
Bukovina	127.034	131.783	183.344	+ 51.561	+ 39.1	219.298	+ 35.954	+ 19.6
Dalmacija	29.432	40.721	56.748	+ 16.027	+ 39.3	70.849	+ 14.101	+ 24.8
Skupaj	2.721.541	3.549.700	4.682.634	+ 1.132.954	+ 31.9	6.431.963	+ 1.749.312	+ 37.4

Pri goveji živini pride v celi Avstriji 325 glav na 1 km² rodovitne zemlje, to je prostor, ki je 1000 m dolg in 1000 m širok, ki obsega stare mere okoli 175 oralov. Na Kranjskem pride govedi 23.9 glav, torej 8.6 glav premalo. Kako daleč je pred nami Češka, ki ima 45 glav na 1 km.

Ponosni smo na razvoj prašičereje, ker smo napredovali za 64 odstotkov, toda v celem cesarstvu pride na 1 km rodovitne zemlje 22.8 prašičev, ko jih je pri nas še zdaj le 18.7, torej 4.1 glav premalo. Na Koroškem so na boljšem, ker jih imajo 19.8. Na Štajerskem jih je pa 40.1 Če bi torej pri nas imeli še enkrat

toliko prašičev, bi vendar Štajercev ne dosegli. V prašičereji je Štajerska prva dežela v Avstriji.

V teh številkah tudi najbolj vidimo, kaj nam še manjka. Domača zemlja more rediti še enkrat toliko živine, kakor jo sedaj redi, ako jo homo prav obdeloval. Sam sem skusil, da se dajo pridelki, zlasti seno, pesa, krompir in turšica več kakor za polovico povzdigniti z dobrim gospodarstvom. Če bo imel kmet dosti krme, bo imel tudi veliko živine. Brez krme pa vse drugo nič ne pomaga.

V vsakem kraju bi pač radi vedeli, koliko imajo živine. Priobčujemo torej število po glavarstvih.

Razdelitev živine na Kranjskem po glavarstvih.

Kranjska.	Govedo		manj	%	Prašiči		več	%	Ovce		več manj	%
	1900	1910			1900	1910			1900	1910		
Ljubljana mesto	970	879	91	9.4	549	572	23	4.0	9	1	12.5	
Postojna	21.068	18.828	2.270	10.8	8.838	15.289	6.421	72.7	2.947	4.033	57.8	
Kočevo	24.343	20.076	4.267	17.5	7.450	12.265	4.815	64.6	1.455	501	28.9	
Krško	24.376	22.714	1.662	6.8	23.068	32.876	9.808	42.5	806	847	5.5	
Kranj	29.381	27.849	1.532	5.1	8.586	15.165	6.579	76.6	4.616	2.131	46.2	
Ljubljana okolica	30.636	28.944	1.692	5.5	8.867	14.648	5.781	65.2	1.881	1.19	36.5	
Litija	21.669	19.506	2.103	9.7	6.328	12.155	5.827	92.1	3.029	2.190	27.7	
Logatec	20.955	17.035	3.920	18.7	4.482	9.171	4.689	104.6	2.525	934	63.0	
Radoljica	14.649	12.964	1.685	11.5	5.912	11.209	5.297	89.6	7.293	5.306	26.0	
Novomesto	26.490	22.771	3.719	14.0	15.126	25.102	9.976	66.0	1.175	349	11.3	
Kamnik	21.199	20.621	578	2.7	8.864	15.481	6.617	56.9	5.382	4.022	25.5	
Cernomelj	18.043	14.700	3.343	18.5	8.766	13.197	4.431	50.5	2.649	1.540	41.9	
Skupaj	253.839	226.377	26.862	10.6	107.826	177.300	69.464	64.4	38.629	24.195	37.4	

Število goveje živine je najmanj padlo v glavarstvu Kamnik, Kranj in ljubljanska okolica. Deloma so tri okrajni najmanj trpeli za sušo, še več je pa pomagalo umno gospodarstvo. Kmetje v teh krajih so izmed najbolj naprednih v deželi, ki so začeli z vsemi močmi delati za razvoj gospodarstva. Sadovi se kažejo.

Najbolj je padla množina govedi v logaškem glavarstvu. Razen suše je tu kakor po celi deželi vplival razvoj mlekarstva. Ker se mleko prodaja, ne redijo več toliko mlade živine, kakor poprej. Toda mesa in mleka se zaradi tega nič manj ne proizvaja.

Kmetovi dohodki so v prvi vrsti odvisni od njegove živinoreje. Da bo več živine, se mora pridelovati več krme. Tu potrebujemo veliko dobrega gnoja. Pri vsakem hlevu mora biti gnojna jama, da se ne bo ena kapljica več izgubila. Potem bo treba še dokupiti veliko umetnih gnojil, posebno žlindre in superfosfata. Kmetje, pokazi svetu, da imate glavo na pravem kraju.

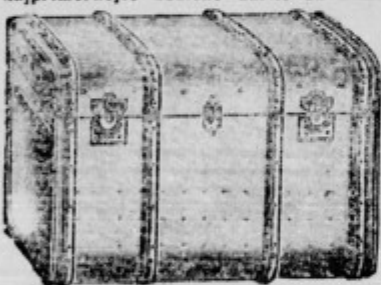
Najbolj je presenetilo vlado in mješane stanje goveje živine, ki je nazadovala od zadnje štetja za 351.362 glav ali 37 odstotkov. Toda dokazano je, da se vendar več mesa proizvaja, kakor pa poprej, ker je živina veliko težja. Le na dunajskem trgu so v enem samem letu 1910 opazili, da je bila živina istega števila za 250.000 q težja. Prašiči so bili težji za 1 milijon q. Goveja živina je imela leta 1901 povprečno 543 q, lani 590 q. Čisto naravno je pa, če se vsled razvoja mlekarstva krči število mlade živine. Kmet bo vedno to redil, kar je za njegovo gospodarstvo najbolj primerno.

Gostost živine.

Dežele	Na 1 km ² rodovitne zemlje pride							
	Prebivalcev		Goved		Prašičev		Gvac	
	1900	1910	1900	1910	1900	1910	1900	1910
Dolnoavstrijsko	162	185	31.8	32.0	27.9	37.2	3.2	2.3
Gornjoavstrijsko	73	77	53.0	49.9	25.4	32.0	4.3	2.9
Solnograško	32	35	23.3	21.2	2.5	3.7	7.4	5.9
Štajersko	65	69	34.4	32.7	32.5	40.1	5.9	4.2
Koroško	39	42	27.3	23.7	18.1	19.8	12.6	7.6
Kranjsko	53	55	26.7	23.9	11.3	18.7	4.1	2.5
Trst z okolico	2.076	2.708	56.5	56.9	20.0	38.3	0.7	3.3
Gorica in Gradiška	90	102	29.4	29.2	13.9	22.5	9.8	5.9
Istra	72	84	12.2	12.6	6.8	10.6	47.5	42.6
Primorsko	102	120	18.7	18.6	9.4	15.0	33.9	29.4
Tirolsko	40	44	19.6	19.1	3.3	4.6	8.2	7.0
Vorarlberško	56	64	27.4	25.6	5.3	7.5	3.5	2.1
Tirolsko in Vorarlberško	41	46	20.4	19.7	3.5	4.9	7.7	6.5
Češko	126	135	45.0	45.7	13.7	20.2	4.6	3.1
Moravsko	113	122	36.7	37.3	21.2	29.5	1.8	1.1
Slezija	136	152	40.8	39.5	21.5	29.0	1.9	1.2
Galicija	97	106	35.9	33.1	16.6	24.2	5.8	4.7
Bukovina	72	79	23.9	22.6	18.2	21.7	14.7	18.8
Dalmacija	47	52	8.6	8.4	4.5	5.7	70.7	82.0
Povprečno	93	101	33.7	32.5	16.6	22.8	9.3	6.8

Krepkega dečka sina poštenih starišev sprejme pod zelo ugodnimi pogoji takoj v uk v pekarni g. Lovro Sušnik v Škofli Loki. 3438

Najprimernejše božično darilo za dame in gospode.

Kavčigi, turške usajeno blago z al. pa brez ostave.
Spe izl. tovarna Jozef Winhler & sinovi Dunaj, I.
Himmelpfortgasse 7.
Illustriran ce list za t. n. ja pošiljan pravo.
Postavno zav.

Božična priloznost. Hitra razpošiljatev.

Cena, solidna sestava kot božično darilo za dečke.

Št. 98. Prava srebrna remontoir-ura, puncirana pric kr. uradu, z belim ali barvastim kazalnikom, sekundnim kazalcem, v solidnem otkroju s sarnirjem, nastančno reguliranim „Gloria“ kolejem, s triletnim pism. jamstvom, s temu primer. pravo 3 letno pismeno jamstvo

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali pa denar na r. Kompasom kot obesek k verižici, kompletno je K 12.

Poslija po povzetju prva tovarna za ure

JAN KONRAD

c. kr. dvorni založnik v Bröxu štev. 2729 na Češkem.

Zahtevajte moj bogato ilustrirani glavni cenik z 4000 slikami zaštonj in franko.

Uradne ure od 9. do 12. dop. in od 2. do 5. pop.

Ustredni banka Podružnica
českých spořitelén v TRSTU
Osredn. banka českých hranic. Piazza del
Ponterosse 2.

Vloge na knjižice: Premijne vloge:
4 1/10 | **4 5/10**

Vloge v tekočem računu in vloge fiksno najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1

Oddetek za vadnje in kavčije.

Uradne ure od 9. do 12. dop. in od 2. do 5. pop.

Izdelane postelje iz rdečega posteljnega in leta, prav dobro napolnjene.

Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10 -- 12 -- 15 -- in 18 --, 2 metra dolga, 130 cm široka K 13 -- 15 -- 18 --, 21 -- Zgavnik 83 cm dolga, 59 cm široka: K 3 --, 5 -- in 4 --; 90 cm dolga, 70 cm široka K 450 in 550. Izdelujem tudi po kakoršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za eno posteljo K 27 --, boljši K 33 --. Postaja se poštnine pristo po povzetju od K 10 -- naprej. Zamena ali nazaj se vzame le proti povrnitvi poštnih strokov. 3151-6

Benedikt Sachsel, Lobes 910 pri Piznu (Češko).

Najboljša češka tvrdka.

Cene posteljno perje.

1 kg sivoga, dobrega skubljenega 2 K; boljsega 2 K 30; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, sezno-belega, skubljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prasi puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-binga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, svim, zelo trpežnim, puhastim posteljnim cerjem 16 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 5 K, 6 K; pernice 24 cm dolge, 14 cm široke, K 13, 14 K 70, 17 K 8, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasustega gradila 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12. višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

ALFA

brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljššan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike! Dopsnuje se slovensko!

Delniška družba Alfa Separator Dunaj XII./3.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik

2553

Avstrijska družba z omej. jamstvom za Benz-motorje, Dunaj X., Mannhartgasse 4.

Luksusavtomobil

DINAMI

BENZ

- DIESEL -
- SESALNI PLINO -
- BENZOL -
- NASUROVO OLJE -
- BENZIN -
- ELEKTRO -

MOTORJI

Kompletne
Električne centrale

Tovorni in špeditski vozovi

856

Glavno zastopstvo za Kranjsko: Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave, Ljubljana, Dunajska cesta. Istotam so motorji na ogled.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavica K 608.996.84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

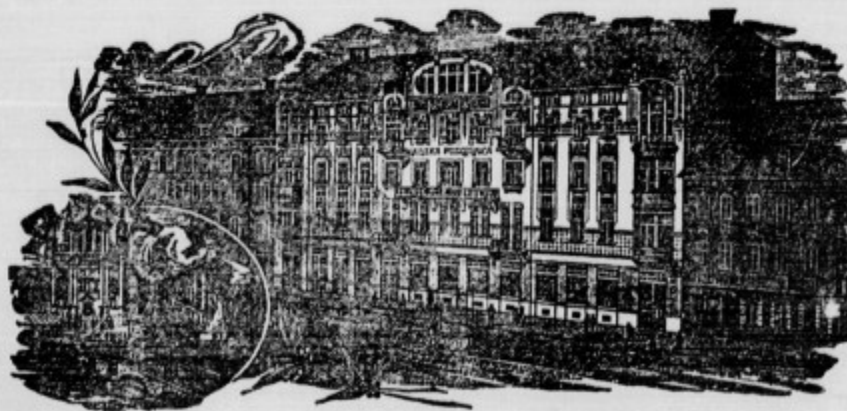
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4.50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugi-kov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskompirajo.

Dr. Ivan Šusteršič, preds. Josip Šiška, stolni kanonik, podpreds. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschiegg, veleposesnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.